

תקציר קורס
ציונות ללא מדינה: פילוסופיה, מחשבה דתית ופוליטיקה
ד"ר אור שרף

יום רביעי 8:00-12:00, סמסטר ב' תשפ"ד

מאז הקמת מדינת ישראל, ציונות הפכה שם נרדף לתמיכה ברעיון של מדינה יהודית בארץ ישראל. ואולם, מימי ראשית צמיחת הציונות באמצע המאה התשע-עשרה ואילך הוגים, מנהיגים ואנשי רוח דנו ברציונות באפשרות ההקמה של מסגרת קיום יהודי בארץ ישראל ללא ריבונות, או לחלופין מסגרת ריבונית שתנוהל במשותף על ידי כל יושבי הארץ: יהודים ולא-יהודים. הקורס יבחן את התפתחות רעיון זה לאור הקשר שבין פילוסופיה, מחשבה דתית ופוליטיקה. בחלקו הראשון נסקור את תולדות הדיון בציונות כמסגרת להגשמה עצמית של ערכי היהדות, דיון שהבולט בדובריו הוא אחד העם המזוהה כ"אבי הציונות הרוחנית" (תווית שתיבחן לעומק). בחלקו השני של הקורס נעסוק בציר היסטורי מרכזי של ניסיון לממש את רעיון הציונות ללא מדינה שהדמות המרכזית בו היא מרטין בובר: מחוג פראג, דרך ברית שלום, ועד ההתנגדות להקמה חד-צדדית של מדינה יהודית בשנות הארבעים של המאה העשרים.